

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců

Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobkyně:

Ing. R. R.

bytem X

zastoupena Mgr. Lucií Novou Knoll, advokátkou
sídlem Údolní 552/65, Brno

proti

žalovanému:

Magistrát města Brna

sídlem Dominikánske nám. 196/1, Brno

za účasti:

J. K.

bytem X

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2023, č. j. MMB/0571839/2023, sp. zn. OUSR/MMB/0503389/2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Úřad městské části města Brna, Brno-Židenice, rozhodnutím ze dne 26. 10. 2022, č. j. BZID 14325/22/OVÚP/Kub, na základě žádosti osoby zúčastněné na řízení (dále jen „stavebník“) rozhodl o umístění stavby „Polyfunkční objekt Viniční“ na pozemcích parc. č. X, XA, XB a XC v katastrálním území X.
2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí stavebního úřadu jako opožděné dle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Žalobkyni coby účastníku územního řízení dle § 85 odst. 2 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), bylo v řízení s velkým počtem účastníků doručeno rozhodnutí stavebního úřadu veřejnou vyhláškou dne 10. 11. 2022. Odvolání žalobkyně ze dne 17. 10. 2023 je proto opožděné.

II. Žaloba

3. Proti napadenému rozhodnutí brojí žalobkyně žalobou. Namítá, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný nevypořádal s námitkou, že žalobkyni nebylo rozhodnutí stavebního úřadu řádně doručeno, neboť měla být účastníkem, kterému se doručuje přímo, nikoliv prostřednictvím veřejné vyhlášky.
4. Podle žalobkyně je nezbytné přihlídnout k celkovému vlivu záměru na její práva. V nynějším případě se jedná o vliv umísťované stavby na společné základy dvojdomku se společnou dělicí zdí bez dilatace, přičemž coby přímý účastník v územním řízení nebyl zohledněn žádný z vlastníků dvojdomku.
5. Vlastníky části dvojdomku mezující se stavbou (č.p. X) a pozemku pod ní (parc. č. XD) jsou manželé S., žalobkyně vlastní vzdálenější část dvojdomku (č.p. X) a pozemek pod ní (parc. č. XE). Mezující sousedé jsou dle žalobkyně jednoznačně účastníky řízení dle § 85 odst. 2 písm. a) stavebního zákona, jimž se doručuje jednotlivě. V rozhodnutí stavebního úřadu je totiž uvedeno: *„Před realizací stavebního záměru bude nutno provést u sousední stavby X na pozemku parc.č. XD v k.ú. X úpravu (zvýšení) komína na požadovanou výšku do úrovně +16,500 m a podbetonování základových konstrukcí štítové stěny na úroveň nové základové spáry -3,450 m. Při realizaci stavby bude omítnutí štítové stěny novostavby provedeno ze sousedního pozemku parc.č. XD k.ú. X vše obec X.“* Je proto nepochybné, že část stavby je umísťována na pozemku parc. č. XD. Bude provedeno podkopání a podbetonování společných základů dvojdomku, na pozemku a do základů bude provedeno záporové pažení (betonové patky a do nich osazen ocelový profil), patky pažení budou umístěny na pozemku a v základech trvale.
6. V návaznosti na to je účastníkem řízení dle § 85 odst. 2 písm. a) stavebního zákona také žalobkyně. Její rodinný dům a mezující nemovitost, ač nyní formálně rozděleny na dva samostatné domy a pozemky, jsou stavebně-technicky propojeny. Jedná se o dvojdům, původně postavený na jednom pozemku, přičemž základy domu a štítová zeď jsou společné a technicky neoddělitelné. Oba rodinné domy byly také rodinou žalobkyně v 80. letech Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

minulého století propojeny a užívány coby dům jediný. Následně byl dvojdoměk opět oddělen jednoduchým zazděním provedených otvorů do společné dělicí zdi. Jakékoliv stavební aktivity v základech tudíž mají bezprostřední dopad na oba rodinné domy. Veškeré stavební práce a s tím spojené zatížení a vibrace se přenáší na oba domy.

7. Žalobkyně se tedy v důsledku nesprávného postupu stavebního úřadu nedozvěděla o zahájení řízení a nemohla uplatňovat svá práva. S tím se ani žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí nevypořádal. V odůvodnění napadeného rozhodnutí pouze konstatuje, že žalobkyně je účastníkem řízení dle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, a proto jí bylo napadené rozhodnutí doručováno veřejnou vyhláškou. Stavební úřad však měl dle žalobkyně zvážit okolnosti projednávané věci a procesní postavení účastníků řízení.
8. Poté žalobkyně obsáhle namítá vady rozhodnutí o umístění stavby a jeho podkladů a navrhuje, aby zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný uvádí, že žalobkyně byla účastníkem územního řízení z titulu vlastnictví pozemků parc. č. XE, XF a XG a rozhodnutí stavebního úřadu jí bylo v souladu s § 92 odst. 3 stavebního zákona doručováno veřejnou vyhláškou. Navrhuje proto, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

10. Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
11. Žaloba **není** důvodná.
12. Jelikož v nynější věci zamítl žalovaný odvolání žalobkyně pro opožděnost, je zdejší soud povolán přezkoumat pouze skutečnost, zda se jednalo o opožděné odvolání, a nemůže se jakkoliv vyjadřovat k otázce věcné správnosti prvostupňového rozhodnutí, které v takovém případě netvoří s napadeným rozhodnutím jeden celek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 8 As 51/2006-112). Zdejší soud se proto nebude zabývat námitkami věcných či procesních vad rozhodnutí stavebního úřadu a předcházejícího územního řízení. Z tohoto důvodu je také zbytečné je podrobněji shrnovat.
13. Napadené rozhodnutí dle zdejšího soudu není nepřezkoumatelné. Z jeho odůvodnění vyplývá, že žalovaný považuje žalobkyni za účastníka územního řízení dle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona, kterému se v řízení s velkým počtem účastníků doručuje územní rozhodnutí v souladu s § 92 odst. 3 stavebního zákona veřejnou vyhláškou.
14. Žalobkyně sice ve svém odvolání (kromě dalšího) uvádí, že jí mělo být doručováno individuálně, neboť je účastníkem řízení z titulu vlastnictví se stavbou sousedících pozemků, a upozorňuje také na stavebně-technické propojení obou formálně samostatných rodinných domů. Žádnou podrobnější argumentaci [ani odkaz na § 85 odst. 1 písm. a) stavebního zákona] však žalovanému nepředložila. Třebaže je tedy napadené rozhodnutí v tomto ohledu stručné, je přezkoumatelné.

15. Podle § 92 odst. 3 stavebního zákona *územní rozhodnutí se doručuje podle § 87 odst. 1 až 3. V případě doručování územního rozhodnutí veřejnou vyhláškou se v něm účastníci řízení podle § 85 odst. 2 písm. b) identifikují označením pozemků a staveb evidovaných v katastru nemovitostí dotčených vlivem záměru.*
16. Podle § 87 odst. 1 stavebního zákona *oznámení o zahájení územního řízení a další úkony v řízení se doručují účastníkům řízení a dotčeným orgánům jednotlivě, nejde-li o řízení s velkým počtem účastníků; v řízení s velkým počtem účastníků se oznámení o zahájení řízení a další úkony v řízení doručují postupem podle § 144 odst. 6 správního řádu, dotčeným orgánům a obci, která je účastníkem řízení podle § 85 odst. 1 písm. b), se doručuje jednotlivě; účastníky řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu jsou vždy účastníci řízení podle § 85 odst. 1 písm. a) a § 85 odst. 2 písm. a).*
17. Podle § 144 odst. 6 správního řádu *v řízení s velkým počtem účastníků řízení lze doručovat písemnosti, včetně písemností uvedených v § 19 odst. 5, veřejnou vyhláškou. To se netýká účastníků řízení uvedených v § 27 odst. 1, kteří jsou správnímu orgánu známi; těmto účastníkům řízení se doručuje jednotlivě.*
18. Pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí je třeba v první řadě ujasnit, z jakého titulu je žalobkyně účastníkem územního řízení. Žalobkyně je vlastníkem pozemku parc. č. XE a stavby č. p. X. Není sporu o tom, že na tomto pozemku ani stavbě nebude v územním řízení projednáván záměr umístěn. Stavebně-technicky je ovšem stavba žalobkyně spojena se stavbou manželů S. č. p. X na pozemku parc. č. XD. Této stavby se projednáván záměr dotýká, neboť je nutné zvýšit komín uvedené stavby a podbetonovat základy její štítové stěny. Stavebně-technické propojení stavby žalobkyně a stavby manželů S. (žalobkyní označované jako dvojdoměk) spočívá zejména ve společných základech obou staveb a společné dělicí štítové stěně (pro úplnost je nutné poznamenat, že se jedná o jinou štítovou stěnu než tu, jejíž základy mají být podbetonovány).
19. S jistou mírou zjednodušení lze uvést, že právní úprava vymezuje dva okruhy účastníků územního řízení. Tzv. hlavním účastníkem řízení je dle obecné úpravy v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu (§ 27 odst. 1 správního řádu). Podle zvláštní úpravy ve stavebním zákoně je hlavním účastníkem územního řízení žadatel [§ 85 odst. 1 písm. a) stavebního zákona] a vlastník pozemku nebo stavby, na kterých má být požadovaný záměr uskutečněn, není-li sám žadatelem, nebo ten, kdo má jiné věcné právo k tomuto pozemku nebo stavbě [§ 85 odst. 2 písm. a) stavebního zákona]. Tzv. vedlejšími účastníky řízení jsou podle obecné úpravy též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech (§ 27 odst. 2 správního řádu). Podle zvláštní úpravy jsou těmito účastníky řízení osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno [§ 85 odst. 1 písm. b) stavebního zákona].
20. Rozdílné postavení obou skupin účastníků řízení spočívá zejména v tom, že tzv. hlavním účastníkům se oznámení o zahájení řízení a veškeré písemnosti, včetně konečného rozhodnutí ve věci, doručují vždy individuálně, zatímco tzv. vedlejšími účastníkům lze Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

v řízení s velkým počtem účastníků v souladu s § 144 odst. 6 správního řádu doručovat veřejnou vyhláškou. Doručování veřejnou vyhláškou v řízení s velkým počtem účastníků nicméně není obligatorní. Ustanovení § 144 odst. 6 správního řádu nestanoví, že v takovém řízení *se doručuje* veřejnou vyhláškou, nýbrž že v něm *lze* doručovat veřejnou vyhláškou.

21. Uvedené rozdělení není samoúčelné, odráží se v něm odlišná intenzita dotčení práv obou skupin účastníků řízení. Vlastník pozemku nebo stavby, na kterých má být záměr uskutečněn, je tzv. hlavním účastníkem zejména proto, že uskutečněním stavebního záměru se disponuje jeho majetkem. Z tohoto důvodu musí být o zahájení územního řízení vždy jednotlivě vyrozuměn, neboť by měl vždy vědět, co se s jeho majetkem děje. Podmínkou umístění stavby je také výslovný souhlas tohoto vlastníka. Vlastník pozemku bude zpravidla účastníkem v případě nové stavby, resp. její přístavby, vlastník stávající stavby bude účastníkem v případě nástavby nebo stavební úpravy provedené třetí osobou (např. nájemcem).
22. Naproti tomu u ostatních osob, jejichž vlastnické právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být stavebním záměrem přímo dotčeno, je míra tohoto dotčení ve srovnání s vlastníkem pozemku nebo stavby, na kterých má být záměr uskutečněn, z povahy věci nižší. Lze předpokládat, že závažnost přímého dotčení práv se může (a zpravidla také bude) u jednotlivých sousedů lišit s ohledem na druh a charakter umísťované stavby a vzdálenost od ní. Zákon však nepředpokládá, že by správní orgány měly z tohoto důvodu přistupovat v důsledku dosažení nějaké kritické míry přímého dotčení práv k jednotlivým sousedům odlišně.
23. Žalobkyně jistě není žadatelem (tím je stavebník) ani vlastníkem pozemku, na kterém má být stavba umístěna. Na pozemek žalobkyně stavba žádnou částí nezasahuje. A podle zdejšího soudu žalobkyně není ani vlastníkem stavby, na které má být umísťovaná stavba provedena. Umísťovaná stavba není nástavbou, přístavbou ani stavební úpravou jakékoliv stávající stavby.
24. Provedení stavby dle rozhodnutí stavebního úřadu vyžaduje podbetonování základových konstrukcí štitové stěny domu ve vlastnictví manželů S. přiléhající ke stavbě na úroveň nové základové spáry, tj. přibližně o 1 m (přesně to bude možné určit po ověření předpokládaných základových poměrů stávající stavby). Ani to však z umísťované stavby nečiní součást stávající stavby.
25. Stavba ve vlastnictví žalobkyně je přitom oproti stavbě ve vlastnictví manželů S. právně odlišnou stavbou umístěnou na odlišném pozemku. Na tom nic nemění ani skutečnost, že obě stavby zřejmě (pokud bude soud vycházet z tvrzení žalobkyně) mají společnou část v podobě dělicí štitové zdi tvořící tzv. rozhradu a jsou také stavebně-technicky spojeny společnými základy. Ani toto stavebně-technické propojení nečiní ze dvou samostatných staveb jedinou stavbu ve smyslu předpisů stavebního práva. Opačný přístup by dle zdejšího soudu také vznášel nedůvodně přísné požadavky vůči vlastníkům obdobných staveb, kteří by v případě jakékoliv stavební činnosti na své nemovitosti byli nuceni nejprve získat souhlas sousedů.
26. Zdejší soud v žádném případě nezpochybňuje, že vlastnické právo žalobkyně k jejímu domu může být umístěním stavby i z důvodu společných základů s domem manželů S. přímo

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

dotčeno. To nezpochybňuje ani žalovaný. To ovšem ze žalobkyně nečiní vlastníka stavby, na niž má být předmětná stavba umístěna. Žalobkyně proto byla účastníkem územního řízení dle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona.

27. Již shora bylo uvedeno, že doručování veřejnou vyhláškou není v případě řízení s velkým počtem účastníků obligatorní. Zákon tak správnímu orgánu dovoluje v konkrétním případě doručovat (některým) účastníkům řízení individuálně, pokud je to odůvodněno objektivními kritérii (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2023, č. j. 6 As 285/2021-55). Samotná skutečnost, že stavební úřad v nynějším územním řízení mezi jednotlivými účastníky řízení dle § 85 odst. 2 písm. b) stavebního zákona při doručování nerozlišoval, ovšem nečiní jeho postup nezákonným.

V. Závěr a náklady řízení

28. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 s. ř. s. Neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Osobě zúčastněné na řízení soud neuložil žádnou povinnost a pro přiznání náhrady nákladů řízení neshledal ani jiné důvody hodné zvláštního zřetele.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. září 2024

David Raus v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.